

Vec C-65/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

8. február 2023

Vnútroštátny súd:

Bundesarbeitsgericht

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

22. september 2022

**Žalobca, odvolateľ a navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku
„Revision“:**

MK

**Žalovaný, odporca v odvolacom konaní a odporca v konaní o opravnom
prostriedku „Revision“:**

K GmbH

Predmet konania vo veci samej

Nariadenie (EÚ) 2016/679 – Ochrana fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov – Spracúvanie údajov v pracovnoprávnom kontexte – Právo na náhradu škody – Podmienky – Zákonnosť spracúvania údajov – Nevyhnutnosť spracúvania údajov – Miera voľnej úvahy účastníkov podnikovej kolektívnej dohody – Súdny prieskum – Škoda – Posúdenie výšky nemajetkovej ujmy, ktorá sa má nahradiť

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Má sa vnútroštátny právny predpis prijatý podľa článku 88 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679 – ako napríklad § 26 ods. 4 Bundesdatenschutzgesetz (spolkový zákon o ochrane osobných údajov, ďalej len „BDSG“) – ktorý stanovuje, že spracúvanie osobných údajov – vrátane osobitných kategórií osobných údajov – zamestnancov na účely pracovnoprávneho vzťahu na základe kolektívnej zmluvy je prípustné za dodržania článku 88 ods. 2 nariadenia 2016/679, vykladať v tom zmysle, že musia byť vždy dodržané aj ostatné požiadavky nariadenia 2016/679 – ako sú článok 5, článok 6 ods. 1 a článok 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679?
2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná:

Môže sa vnútroštátne právne ustanovenie prijaté podľa článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679 – ako je § 26 ods. 4 BDSG – vykladať v tom zmysle, že zmluvné strany kolektívnej zmluvy (v tomto prípade zmluvné strany podnikovej kolektívnej zmluvy) majú pri posudzovaní nevyhnutnosti spracúvania údajov v zmysle článku 5, článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679 priestor na voľnú úvahu, ktorá podlieha len obmedzenému súdnemu preskúmaniu?
3. Ak je odpoveď na druhú otázku kladná:

Na čo sa môže v takomto prípade obmedziť súdne preskúmanie?
4. Má sa článok 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 vykladať v tom zmysle, že osoby majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy už v prípade, ak boli ich osobné údaje spracúvané v rozpore s požiadavkami nariadenia 2016/679, alebo sa na priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy vyžaduje, aby dotknutá osoba navyše preukázala, že jej vznikla nemajetková ujma v relevantnej výške?

5. Má článok 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 špeciálnu alebo všeobecnú preventívnu povahu a musí sa to zohľadniť pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy, ktorá sa má nahradiť na základe článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom?
6. Záleží pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, ktorá sa má nahradiť na základe článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 na miere zavinenia prevádzkovateľa, resp. sprostredkovateľa? Môže sa najmä neexistencia alebo nízka miera zavinenia prevádzkovateľa, resp. sprostredkovateľa zohľadniť v jeho prospech?

Relevantné ustanovenia práva Únie

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, s. 1), najmä jeho článku 2, 4, 5 a 6, článok 82 ods. 1 a článok 88 ods. 1 a 2.

Relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva

Bundesdatenschutzgesetz (Spolkový zákon o ochrane údajov) (BDSG) z 30. júna 2017 (BGBl. I s. 2097), naposledy zmenený článkom 10 zákona z 23. júna 2021 (BGBl. I s. 1858; 2022 I 1045), najmä jeho § 26.

„§ 26 Spracúvanie údajov na účely pracovnoprávneho vzťahu

(1) Osobné údaje zamestnancov možno spracúvať na účely pracovnoprávnych vzťahov, ak je to potrebné na rozhodnutie o vzniku pracovného pomeru alebo po vzniku pracovného pomeru na jeho vykonávanie alebo skončenie alebo na výkon alebo plnenie práv a povinností týkajúcich sa zastupovania záujmov zamestnancov, ktoré vyplývajú zo zákona, kolektívnej zmluvy, podnikovej zmluvy alebo zmluvy o štátnej službe (kolektívnej zmluvy). ...

...

(4) Spracúvanie osobných údajov vrátane osobitných kategórií osobných údajov zamestnancov na účely pracovnoprávnych vzťahov je povolené na základe kolektívnych zmlúv. Vyjednávajúce strany pritom musia dodržiavať článok 88 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/679.“

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobca sa na základe článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 domáha od žalovaného, svojho zamestnávateľa, náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v dôsledku porušenia tohto nariadenia.
- 2 Žalovaný pôvodne používal na riadenie zamestnancov bežný systém správy údajov (personálny informačný systém), v ktorom sa v súlade s príslušnými podnikovými kolektívnymi zmluvami zaznamenávali okrem iného tieto údaje o zamestnancoch: údaje o plate, adresa bydliska, dátum narodenia, vek, rodinný stav, číslo sociálneho poistenia, daňové identifikačné číslo.
- 3 V roku 2017 koncern, do ktorého patrí žalovaný, plánoval celoplošne prejsť na cloudový personálny informačný systém „Workday“. V tejto súvislosti žalovaný v období od 24. apríla do 18. mája 2017 nahral na webovú stránku materskej spoločnosti okrem iného tieto údaje žalobcu: priezvisko, meno, pracovné telefónne číslo, pracovnú e-mailovú adresu, informácie o plate (ročný a mesačný plat, rozsah odmeny za výkon), adresu bydliska, dátum narodenia, vek, rodinný stav, číslo sociálneho poistenia, daňové identifikačné číslo.
- 4 So zamestnaneckou radou bola dodatočne uzavretá príslušná podniková kolektívna zmluva s konkludentným súhlasom, ktorá sa týkala presne určených údajov: osobné číslo, priezvisko, meno, telefónne číslo, dátum nástupu, dátum nástupu do koncernu, miesto výkonu práce, spoločnosť (K/Dental), miesto výkonu práce, spoločnosť, služobné telefónne číslo a služobná e-mailová adresa. Obdobie platnosti a následnej pretrvávajúcej účinnosti podnikovej kolektívnej zmluvy s konkludentným súhlasom bolo niekoľkokrát predĺžené. Následne 23. januára 2019 nadobudla účinnosť „Rámcová podniková zmluva o prevádzke informačných systémov“ a „Podniková zmluva o zavedení a používaní systému Workday“.
- 5 Podľa žalobcu spracúvanie jeho údajov v súvislosti s testovaním nového personálneho informačného systému nebolo v súlade s nariadením 2016/679. V tejto súvislosti žalobca napokon namieta len spracúvanie svojich údajov v období od 25. mája 2018 – prvého dňa uplatňovania nariadenia 2016/679 – do konca prvého štvrt'roka 2019.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 6 Žalobca tvrdí, že má podľa článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3 000 eur.
- 7 Žalovaný nemal v súlade s nariadením 2016/679 a príslušnými ustanoveniami BDSG povolené spracúvať jeho údaje v cloudovom personálnom informačnom systéme „Workday“ v období od 25. mája 2018 do konca prvého štvrt'roka 2019.

- 8 Počas tohto obdobia sa spracúvanie údajov potrebných v pracovnoprávnom vzťahu účastníkov vykonávalo v predchádzajúcom personálnom informačnom systéme, a preto nebolo potrebné, aby sa v tom istom období údaje z pracovnoprávnych vzťahov prenášali do iného systému a spracúvali sa v ňom. Spracovanie údajov nebolo potrebné ani na účely testovania pre neskoršiu prevádzku systému „Workday“ ako jednotného personálneho informačného systému pre celý koncern. Na testovaciu fázu stačili takzvané „fiktívne“ testovacie údaje; nebolo potrebné používať skutočné údaje a sprístupňovať ich v systéme „Workday“ v rámci koncernu.
- 9 Pokiaľ by súd – v rozpore s názorom žalobcu – považoval reálne údaje za nevyhnutné, resp. pokiaľ by považoval podnikovú kolektívnu zmluvu s konkludentným súhlasom za dostatočný právny základ na spracovanie údajov s použitím reálnych údajov, povolenie na spracovanie údajov obsiahnuté v podnikovej kolektívnej zmluve s konkludentným súhlasom bolo v každom prípade prekročené. Žalovaný preniesol aj ďalšie údaje nad rámec kategórií údajov uvedených v podnikovej kolektívnej zmluve s konkludentným súhlasom - ako sú jeho súkromné kontaktné údaje, údaje o zmluve a odmene, jeho číslo sociálneho poistenia, jeho daňové identifikačné číslo, jeho štátna príslušnosť a jeho rodinný stav. Na takýto postup nebol oprávnený ani na základe podnikovej kolektívnej zmluvy s konkludentným súhlasom, ani inak.
- 10 Pokiaľ ide o bremeno preukázania skutočností a dôkazné bremeno, žalobca vychádza z toho, že toto bremeno leží zväčša na žalovanom. Je na žalovanom, aby predložil a preukázal, že jeho konanie je v jednotlivých prípadoch v súlade s nariadením 2016/679.
- 11 Porušenia nariadenia 2016/679 zo strany žalovaného boli tiež v príčinnej súvislosti s nemajetkovou ujmom, ktorá mu vznikla. Už spracúvanie údajov v systéme „Workday“, ktoré nebolo potrebné, ale v každom prípade nezákonný únik jeho údajov a ich dostupnosť v rámci koncernu, a to aj pre neoprávnené tretie strany, viedli k nemajetkovej ujme. Existovalo aj nebezpečenstvo zneužitia jeho údajov tretími stranami, čo ho ako dotknutú osobu dostalo do neistoty. Ako zamestnanec nemohol vedieť, či a prípadne akým spôsobom a na aké účely budú jeho údaje, ktoré žalovaný odovzdal v rámci koncernu použité alebo už boli použité žalovaným, či dokonca tretími osobami. Vzhľadom na možnosti a účely systému „Workday“ je teda možné predpokladať, že jeho osobné údaje mohli byť použité na profilovanie, t. j. na vytvorenie alebo používanie profilu. Keďže ako zamestnanec nemal prehľad o takýchto interných okolnostiach spracúvania údajov u žalovaného, a preto nemohol svoj prípad odôvodniť, dôkazné bremeno musí znášať zamestnávateľ, t. j. žalovaný. Okrem toho na odôvodnenie nemajetkovej ujmy musí postačovať len možnosť zneužitia údajov, pretože už v dôsledku toho stratil kontrolu nad svojimi osobnými údajmi v rozpore s požiadavkami odôvodnenia 85 nariadenia 2016/679.
- 12 Skutočnosť, že prenos údajov na účely nahratia údajov do systému „Workday“ sa uskutočnil ešte pred dátumom uplatňovania nariadenia 2016/679 stanoveným

v článku 99 ods. 2 nariadenia 2016/679 je irelevantná, pretože uvedené okolnosti predstavujú pretrvávajúcu skutočnosť. V tejto súvislosti treba zohľadniť aj to, že v rozpore s požiadavkami nariadenia 2016/679 a BDSG neexistoval koncept vymazania údajov spracúvaných v systéme „Workday“ na (údajné) testovacie účely.

- 13 V dôsledku porušenia nariadenia 2016/679 a BDSG a súvisiacich rizík zneužitia bolo vážne porušené jeho právo na ochranu osobnosti. Musí dostať účinnú náhradu škody, čo nachádza oporu aj v odôvodnení 146 nariadenia 2016/679. Priťažujúcou okolnosťou je, že žalovaný alebo jeho právny predchodca sa dopustil porušenia úmyselne zámerným obchádzaním zákonných požiadaviek o ochrane osobných údajov a požiadaviek kladených zamestnaneckou dohodou.
- 14 Žalovaný je toho názoru, že neporušil ustanovenia práva na ochranu osobných údajov. Zákonnosť spracúvania údajov vyplýva z článku 6 ods. 1 nariadenia 2016/679, § 26 ods. 1 BDSG a § 26 ods. 4 BDSG v spojení s podnikovou kolektívnou zmluvou s konkludentným súhlasom.
- 15 Žalobca nemá nárok na náhradu škody podľa článku 82 nariadenia 2016/679. Nepreukázal skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vznik zodpovednosti, ani skutočnosti, ktoré by preukazovali súvislosť medzi porušením a škodou.
- 16 Žalobca, ktorý nesie bremeno preukázania skutočností a dôkazné bremeno, dostatočne nepreukázal ani nemajetkovú ujmu, ani príčinnú súvislosť v súvislosti s akýmkoľvek porušením zo strany žalovaného. Pokiaľ žalobca predloží dôkazy o konkrétnom porušení, žalovaný nesie nanajvýš sekundárne dôkazné bremeno.
- 17 Nie každá vnímaná nepríjemnosť alebo každý banálny priestupok bez vážnej ujmy postačuje na to, aby vznikla škoda. Namiesto špecifikácie škody žalobca iba tvrdil, že mu hrozí škoda. To nie je škoda, za ktorú možno poskytnúť náhradu v zmysle článku 82 nariadenia 2016/679. To si vyžaduje závažné porušenie všeobecného práva na ochranu osobnosti, ktoré nie je možné nahradiť iným spôsobom. Žalobca takéto porušenie nepreukázal.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

1. Úvodné poznámky

- 18 Žalovaný spracúva (článok 4 bod 2 nariadenia 2016/679) osobné údaje (článok 4 bod 1 nariadenia 2016/679) žalobcu v pracovnoprávnom vzťahu ako prevádzkovateľ (článok 4 bod 7 nariadenia 2016/679). Takéto spracúvanie patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia 2016/679, ako je vymedzené v jeho článku 2 ods. 1.
- 19 Pokiaľ ide o spracúvanie údajov, ktoré je predmetom sporu vo veci samej v období od 25. mája 2018 do konca prvého štvrtého roka 2019, senát [Spolkový pracovný súd, Nemecko] vychádza z toho, že to, že k úkonu nahratia alebo

presunutia osobných údajov žalobcu z predchádzajúceho personálneho informačného systému na internetovú stránku materskej spoločnosti došlo pred 25. májom 2018, dátumom začatia uplatňovania nariadenia 2016/679, a to v období od 24. apríla do 18. mája 2017 nič nemení na predmetnej „zodpovednosti“ žalovaného v zmysle článku 4 bodu 7 nariadenia 2016/679. Aj potom žalovaný bol a naďalej je prevádzkovateľom v zmysle článku 4 bodu 7 nariadenia 2016/679. Je tomu tak preto, že nie je nevyhnutné, aby o účeloch a prostriedkoch spracúvania osobných údajov rozhodoval len prevádzkovateľ. Podľa článku 4 bodu 7 nariadenia 2016/679 to môže urobiť aj spoločne s inými osobami. Podľa názoru senátu by sa zodpovednosť žalovaného v zmysle článku 4 bodu 7 nariadenia 2016/679 nezmenila ani v prípade, ak by sa žalovaný v pokračujúcom konaní odvolával na to, že v rámci koncernu nemal právomoc spolurozhodovať, resp. že mal len obmedzenú právomoc spolurozhodovať o priebehu používania údajov v rámci „Workday“. Žalovaný sa od začatia uplatňovania nariadenia 2016/679 neusiloval o spätný presun alebo vymazanie údajov žalobcu v systéme „Workday“. K takejto snahe ani nedošlo. Naopak opakovaným predlžovaním doby platnosti a následnej pretrvávajúcej účinnosti podnikovej kolektívnej zmluvy s konkludentným súhlasom, naposledy do 31. januára 2019, žalovaný jasne prejavil, že naďalej aktívne konal ako prevádzkovateľ v zmysle článku 4 bodu 7 nariadenia 2016/679 s cieľom zabezpečiť dočasnú prevádzku „Workday“ – okrem iného aj s predmetnými osobnými údajmi žalobcu – uzatváraním ďalších podnikových kolektívnych zmlúv.

- 20 Keďže senát zakladá tieto a nasledujúce tvrdenia na určitom výklade ustanovení nariadenia 2016/679, žiada Súdny dvor, aby v prípade, že by tento výklad bol nesprávny, poskytol nad rámec odpovede na položené otázky zodpovedajúce informácie. V tejto súvislosti sú relevantné aj s prípadom súvisiace informácie týkajúce sa prenosu a spracúvania údajov v rámci koncernu.

2. O prvej otázke

- 21 Senát sa svojou prvou prejudiciálnou otázkou zaujíma o to, či sa má vnútroštátne právne ustanovenie prijaté podľa článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679 – ako je § 26 ods. 4 BDSG–, ktoré stanovuje, že spracúvanie osobných údajov – vrátane osobitných kategórií osobných údajov – zamestnancov na účely pracovnoprávných vzťahov na základe kolektívnych zmlúv je prípustné za dodržania článku 88 ods. 2 nariadenia 2016/679 vykladať (v súlade s právom EÚ) tak, že sa musia vždy dodržiavať aj ostatné ustanovenia nariadenia 2016/679 – ako je článok 5, článok 6 ods. 1 a článok 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679. S tým neoddeliteľne súvisí otázka, čo sa rozumie pod pojmom „konkrétnejšie pravidlá“ v zmysle článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679.
- 22 Odpoveď Súdneho dvora na tieto otázky je nevyhnutná pre rozhodnutie vo veci samej, aby senát mohol posúdiť zákonnosť spracúvania údajov, ktoré je upravené a vykonávané na základe podnikovej zmluvy s konkludentným súhlasom ako

kolektívnej zmluvy. Konkrétne sa to týka skupiny údajov uvedených v podnikovej kolektívnej zmluve s konkludentným súhlasom (pozri bod 4 vyššie).

- 23 Pokiaľ žalovaný v období od 24. apríla do 18. mája 2017 okrem skupiny údajov uvedených v podnikovej kolektívnej zmluve s konkludentným súhlasom navyše preniesol ďalšie osobné údaje žalobcu (údaje o plate, adresu bydliska, dátum narodenia, vek, rodinný stav, číslo sociálneho poistenia, daňové identifikačné číslo) na internetovú stránku materskej spoločnosti na účely nahratia do softvéru „Workday“, vychádza senát z toho, že toto už nepokrývala podniková kolektívna zmluva s konkludentným súhlasom, a preto sa nemá posudzovať podľa § 26 ods. 4 BDSG, ale podľa § 26 ods. 1 BDSG. Okrem toho takéto nadmerné spracúvanie údajov pravdepodobne nebolo nevyhnutné v zmysle § 26 ods. 1 BDSG respektíve článku 5 a článku 6 ods. 1 nariadenia 2016/679, pretože možno predpokladať, že v podnikovej kolektívnej zmluve s konkludentným súhlasom, ktorú žalovaný (spolu)uzavrel, boli z jeho pohľadu kompletne uvedené všetky druhy údajov potrebné na účely údajného testu. Podľa názoru senátu však pre jeho rozhodnutie vo veci samej nepostačuje, že časť spracúvania údajov, ktoré žalobca namieta, je už z tohto dôvodu potrebné posúdiť ako nezákonnú aj bez podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Pre rozhodnutie vo veci samej je skôr nevyhnutné, aby bolo možné posúdiť napadnuté spracúvanie údajov ako celok, keďže to je alebo môže byť spojené s dôsledkami, pokiaľ ide o rozsah porušenia ochranných ustanovení a výšku prípadnej náhrady škody.
- 24 Ustanovenie § 26 ods. 4 BDSG, podľa ktorého je spracúvanie osobných údajov vrátane osobitných kategórií osobných údajov zamestnancov na účely pracovnoprávných vzťahov prípustné na základe kolektívnych zmlúv, pričom sa má dodržiavať článok 88 ods. 2 nariadenia 2016/679, by sa dalo podľa jeho znenia chápať tak, že okrem požiadaviek v článku 88 ods. 2 nariadenia 2016/679 nie je potrebné dodržiavať žiadne ďalšie požiadavky nariadenia 2016/679. V takom prípade by spracúvanie údajov v pracovnoprávnom vzťahu, ktoré by bolo inak nezákonné, pretože nespĺňa požiadavky nevyhnutnosti podľa § 26 ods. 1 BDSG, článku 5, článku 6 ods. 1 alebo článku 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679 a na ktoré neexistuje ani súhlas dotknutej osoby, mohlo byť prípustné alebo odôvodnené len tým, že je upravené v kolektívnej zmluve – akou je v tomto prípade podniková kolektívna zmluva. Vo veci, o akú ide vo veci samej, by to znamenalo, že – na rozdiel od úpravy vo všeobecnom právnom predpise, akým je zákon – by sa nevyhnutnosť spracúvania údajov nemusela skúmať len na základe toho, že spracúvanie údajov je upravené v kolektívnej zmluve.
- 25 Senát predpokladá, že chápanie § 26 ods. 4 BDSG opísané v bode 24 by nebolo v súlade s nariadením 2016/679. Nemožno poprieť, že zmluvné strany kolektívnej zmluvy – v tomto prípade podnikovej kolektívnej zmluvy – majú k predmetnej veci bližšie a že možno mať za to, že spravidla dosiahli primeranú rovnováhu protichodných záujmov. V článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679 sa však stanovuje, že členské štáty môžu prostredníctvom právnych predpisov alebo kolektívnych dohôd stanoviť „konkrétnejšie pravidlá“ na zabezpečenie ochrany práv a slobôd pri spracúvaní osobných údajov zamestnancov v súvislosti so

zamestnaním. Podľa názoru senátu z toho nemožno vyvodit', že v prípade úpravy kolektívnou zmluvou – ako v tejto veci podnikovou kolektívnou zmluvou s konkludentným súhlasom – majú byť požiadavky nevyhnutnosti obsiahnuté najmä v článku 5, článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679 irelevantné. Podľa názoru senátu nemožno upustiť od ich dodržiavania na základe kolektívnej zmluvy. Naopak, skôr možno vychádzať z toho, že zodpovedajúce „konkrétnejšie ustanovenia“ v zmysle článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679 – ako právny predpis tak aj kolektívna zmluva – vždy vyžadujú dodržiavanie ostatných ustanovení nariadenia 2016/679.

- 26 Podľa názoru senátu z odkazu v § 26 ods. 4 BDSG na článku 88 ods. 2 nariadenia 2016/679 nevyplýva tiež nič iné. Podľa článku 88 ods. 2 nariadenia 2016/679 tieto ustanovenia – myslia sa ustanovenia v zmysle článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679 – zahŕňajú vhodné a osobitné opatrenia na zaistenie ľudskej dôstojnosti, oprávnených záujmov a základných práv dotknutej osoby s osobitným zameraním na transparentnosť spracúvania, prenos osobných údajov v rámci skupiny podnikov alebo podnikov zapojených do spoločnej hospodárskej činnosti a systému monitorovania na pracovisku, čo podľa názoru senátu neoslobodzuje od dodržiavania ostatných požiadaviek nariadenia 2016/679.
- 27 V dôsledku toho by teda mohol existovať určitý argument v prospech toho, že v prípade vnútroštátnej právnej úpravy prijatej v zmysle článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679 musia byť vždy splnené aj ostatné požiadavky nariadenia 2016/679 – ako napríklad článok 5, článok 6 ods. 1 a článok 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679 – a že ustanovenia kolektívnej zmluvy, ako napríklad podnikovej kolektívnej zmluvy s konkludentným súhlasom, z toho nie sú vyňaté.
- 28 To by znamenalo, že vo veci samej by bolo potrebné preskúmať, či spracúvanie údajov žalobcu v dočasnej prevádzke „Workday“ na „testovacie účely“ možno považovať za „nevyhnutné“ v zmysle § 26 ods. 1 BDSG a článku 5 a článku 6 ods. 1 nariadenia 2016/679. Senát v tejto súvislosti vychádza z toho, že nie je od začiatku vylúčené spracúvanie reálnych údajov na „testovacie účely“ aj v rámci predbežnej prevádzky „Workday“, ak nepostačujú tzv. fiktívne testovacie údaje, čo by však ešte musel podrobne zdôvodniť účastník konania, ktorého v tejto súvislosti zaťažuje dôkazná povinnosť. Okrem toho by sa zákonnosť spracúvania určila podľa článku 6 ods. 1 písm. b) nariadenia 2016/679. Pokiaľ by Súdny dvor – nad rámec odpovedí na prejudiciálne otázky – mohol poskytnúť s prípadom súvisiace usmernenia týkajúce sa výkladu článku 6 ods. 1 písm. b) nariadenia 2016/679 vrátane rozdelenia bremena tvrdenia a dôkazného bremena, bolo by to vítané.

3. O druhej otázke

- 29 V prípade kladnej odpovede na prvú otázku by senát druhou prejudiciálnou otázkou chcel zistiť, či vnútroštátnu právnu normu prijatú podľa článku 88 ods. 1 nariadenia 2016/679 – akou je § 26 ods. 4 BDSG – možno vykladať v tom zmysle, že účastníci kolektívnej podnikovej zmluvy, v ktorej sa môžu upraviť

podnikové a zamestnanecké otázky, ako aj formálne a materiálne podmienky zamestnávania, majú pri posudzovaní nevyhnutnosti spracovania údajov v zmysle článku 5, článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679 priestor na voľnú úvahu, ktorá podlieha len obmedzenému súdnemu preskúmaniu.

- 30 To by mohlo byť podporené nielen myšlienkou vecnej blízkosti zmluvných strán kolektívnych zmlúv, ako je uvedené v bode 25 vyššie. V prospech uznania zmluvnej voľnosti – akokoľvek uskutočnenej – zmluvných strán kolektívnej zmluvy pri posudzovaní nevyhnutnosti spracovania údajov by mohla hovoriť aj úvaha – takisto načrtnutá v bode 25 vyššie –, že zmluvné strany kolektívnej zmluvy zvyčajne dosiahnu primerané vyváženie záujmov. Podľa názoru senátu však existujú značné výhrady proti uznaniu takejto miery voľnej úvahy.
- 31 Je pravda, že podľa judikatúry Súdneho dvora sa povaha opatrení prijatých kolektívnou zmluvou líši od povahy opatrení prijatých jednostranne členskými štátmi prostredníctvom zákona alebo nariadenia v tom, že sociálni partneri pri výkone svojho základného práva na kolektívne vyjednávanie uznaného v článku 28 Charty základných práv Európskej únie dbajú na dosiahnutie rovnováhy medzi ich príslušnými záujmami (rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 2018, Bedi, C-312/17, EU:C:2018:734, bod 68, a rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2011, Hennigs a Mai, C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560, bod 66 a citovaná judikatúra). Podľa názoru senátu je však veľmi pochybné, či sa tieto úvahy Súdneho dvora vzťahujú aj na takú podnikovú kolektívnu zmluvu, akou je zmluva vo veci samej, keďže účastníci tejto podnikovej zmluvy majú zakázané podniknúť pracovné protestné akcie. Aj keby bolo možné podnikové kolektívne zmluvy považovať za vyjadrenie základného práva na kolektívne vyjednávanie uznaného v článku 28 Charty základných práv Európskej únie, podľa názoru senátu by to nemalo za následok takú mieru voľnej úvahy účastníkov tejto zmluvy, ktorá by mohla byť preskúmaná súdom len v obmedzenom rozsahu. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pokiaľ je právo na kolektívne vyjednávanie uvedené v článku 28 Charty základných práv Európskej únie neoddeliteľnou súčasťou práva Únie, musí sa jeho výkon v rámci pôsobnosti tohto práva uskutočňovať v súlade s ním (rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 2018, Bedi, C-312/17, EU:C:2018:734, bod 69, a rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2011, Hennigs a Mai, C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560, bod 67 a citovaná judikatúra). Preto pri prijímaní opatrení, ktoré patria do pôsobnosti ustanovení práva Únie, musia sociálni partneri dodržiavať právo Únie (pozri v súvislosti so smernicou 2000/78/ES rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 2018, Bedi, C-312/17, EU:C:2018:734, bod 70, rozsudok Súdneho dvora z 12. decembra 2013, Hay, C-267/12, EU:C:2013:823, bod 27 a citovanú judikatúru, a z 8. septembra 2011, Hennigs a Mai, C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560, bod 68 a citovanú judikatúru). Okrem toho podľa judikatúry Súdneho dvora je vnútroštátny súd, ktorý je v rámci svojej právomoci poverený uplatniť právne predpisy Únie, je povinný zabezpečiť plný účinok týchto predpisov, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akékoľvek odporujúce ustanovenie vnútroštátneho práva, a to v tomto prípade vnútroštátne procesné pravidlo uvedené v bode 22 tohto rozsudku, bez toho, aby

musel požadovať alebo čakať na ich predchádzajúce zrušenie zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom (pozri rozsudok Súdneho dvora z 20. marca 2003, Kutz-Bauer, C-187/00, EU:C:2003:168, bod 73 s ďalšími odkazmi, a rozsudok Súdneho dvora zo 7. februára 1991, Nimz, C-184/89, EU:C:1991:50, bod 19 a citovanú judikatúru). Podľa judikatúry Súdneho dvora sa tieto úvahy uplatnia aj v prípade, keď ustanovenie, ktoré je v rozpore s právom Únie vyplýva z kolektívnej zmluvy. Bolo by nezlučiteľné s povahou práva Únie, ak by vnútroštátnemu súdu bola odopretá jemu zverená plná právomoc uplatniť priamo právo Únie a zároveň neuplatniť ustanovenia kolektívnej zmluvy, prípadne podnikovej kolektívnej zmluvy, ktoré by mohli brániť plnej účinnosti ustanovení práva Únie (pozri rozsudok Súdneho dvora z 20. marca 2003, Kutz-Bauer, C-187/00, EU:C:2003:168, bod 74, a rozsudok Súdneho dvora zo 7. februára 1991, Nimz, C-184/89, EU:C:1991:50, bod 20). Podľa názoru senátu existujú náznaky, že táto judikatúra Súdneho dvora, ktorá bola vydaná v súvislosti so smernicami, akou je smernica 2000/78/ES, je relevantná aj v súvislosti s požiadavkami nariadenia 2016/679.

4. *O tretej otázke*

- 32 Ak sa však na druhú otázku odpovie kladne a zmluvné strany kolektívnej zmluvy – v tomto prípade zmluvné strany podnikovej kolektívnej zmluvy – majú určitú mieru voľnej úvahy pri posudzovaní nevyhnutnosti spracúvania údajov v zmysle napríklad článku 5, článku 6 ods. 1 alebo článku 9 ods. 1 a 2 nariadenia 2016/679, ktoré podlieha len obmedzenému súdnemu preskúmaniu, senát by chcel svojou treťou prejudiciálnou otázkou zistiť, na čo sa má súdne preskúmanie v takomto prípade obmedziť. Táto otázka sa týka prípadných kritérií posudzovania, ktoré môžu byť podľa názoru Súdneho dvora nevyhnutné.

5. *O štvrtej otázke*

- 33 Senát sa svojou štvrtou prejudiciálnou otázkou pýta, či sa má článok 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 vykladať v tom zmysle, že fyzické osoby majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy už v prípade, ak boli ich osobné údaje spracúvané v rozpore s požiadavkami nariadenia 2016/679, alebo či sa na priznanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy vyžaduje, aby dotknutá osoba navyše preukázala, že jej vznikla nemajetková ujma v relevantnej výške.
- 34 V tejto súvislosti senát, vedomý si návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) vo veci C-300/21 a odvolávajúc sa na svoj vlastný návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-667/21, vychádza z toho, že článok 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 stanovuje právo na náhradu škody len pre osoby, ktorých (subjektívne) práva boli porušené z dôvodu porušenia jedného alebo viacerých ustanovení nariadenia 2016/679 pri spracúvaní „ich“ osobných údajov (pozri odôvodnenie 2 nariadenia 2016/679), t. j. ktoré sa samy stali obeťou porušenia alebo porušenia nariadenia 2016/679. Senát ďalej vychádza z toho, že právny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy

podľa článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 nevyžaduje, aby poškodený nad rámec takéhoto porušenia nariadenia 2016/679 dodatočne uviedol (ďalšiu) nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla. Podľa názoru senátu teda nemusí preukázať, že „dôsledok alebo následok porušenia práv má aspoň určitý význam“ (pozri však tretiu prejudiciálnu otázku, ktorú položil Najvyšší súd v Rakúsku vo veci C-300/21). Preto podľa názoru senátu už samotná skutočnosť, že v dôsledku porušenia jedného alebo viacerých ustanovení nariadenia 2016/679 pri spracúvaní „jej“ osobných údajov (pozri odôvodnenie 2 nariadenia 2016/679) boli porušené (subjektívne) práva osoby, vedie k nemajetkovej ujme, ktorá musí byť nahradená (pozri už skorší návrh na začatie prejudiciálneho konania senátu vo veci C-667/21, bod 33). Podľa názoru senátu najmä nemožno ponechať na jednotlivých vnútroštátnych súdoch členských štátov, aby – podľa rôznych vnútroštátnych predpisov – preskúmali, či vznikla nemajetková ujma, ktorú treba nahradiť.

- 35 Pokiaľ by však Súdny dvor mal za to, že nepostačuje skutočnosť, že boli porušené (subjektívne) práva osoby v dôsledku porušenia jedného alebo viacerých ustanovení nariadenia 2016/679 pri spracúvaní jej osobných údajov (pozri odôvodnenie 2 nariadenia 2016/679), ale že je potrebné, aby poškodená osoba dodatočne preukázala (ďalšiu) nemajetkovú ujmu, ktorá jej vznikla – ktorá je prípadne v relevantnej výške – je pre rozhodnutie senátu potrebné, aby senát vo veci samej vedel, ktoré kritériá sú z tohto hľadiska rozhodujúce.
- 36 Pokiaľ by mal Súdny dvor dospieť k názoru, že poškodený musí preukázať (ďalšiu) nemajetkovú ujmu, ktorú utrpel, je pre rozhodnutie vo veci samej potrebné najmä vedieť, ktoré kritériá podľa článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 sú rozhodujúce pre existenciu škody, príčinnú súvislosť a pre bremeno preukázania určitých skutočností a dôkazné bremeno. V ďalšom konaní by tak mohla vzniknúť otázka, či by už skutočnosť, že osobné údaje žalobcu boli použité na vytvorenie alebo použitie profilu v zmysle článku 4 bodu 4 nariadenia 2016/679 v rozpore s požiadavkami nariadenia 2016/679 predstavovala (ďalšiu) škodu s určitým významom, alebo by sa takáto (ďalšia) škoda dala predpokladať len vtedy, ak by takýto profil mal na žalobcu negatívny vplyv, napríklad tým, že by „kvôli“ profilu zostal neúspešný v konaní o prijatie do zamestnania. S tým súvisí aj otázka, kto – vzhľadom na skutočné ťažkosti zamestnancov pri preukazovaní (ďalšej) škody – má dôkazné bremeno, za akých okolností a ako možno toto dôkazné bremeno podrobne splniť.

6. O piatej otázke

- 37 Svojou piatou prejudiciálnou otázkou, ktorá zodpovedá štvrtej prejudiciálnej otázke v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal senát vo veci C-667/21 (bod 35 a nasl.), by senát chcel zistiť, či má článok 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 okrem kompenzačnej funkcie aj špeciálny alebo všeobecný preventívny charakter a či to musí senát zohľadniť pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy, ktorá má byť nahradená na základe článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 prevádzkovateľom (alebo sprostredkovateľom).

- 38 Podľa odôvodnenia 146 nariadenia 2016/679 by dotknuté osoby mali dostať úplnú a účinnú náhradu za utrpenú škodu. Senát pritom vychádza z toho, že pri posudzovaní nemajetkovej ujmy súdom sa majú zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a že sa má zabezpečiť skutočná a účinná právna ochrana práv vyplývajúcich z nariadenia 2016/679. Preto by mohlo byť relevantné, aby – podobne ako v iných oblastiach práva Únie – výška priznanej nemajetkovej ujmy zodpovedala závažnosti ním potrestaného porušenia nariadenia 2016/679, pričom by možno mala zabezpečiť skutočne odstrašujúci účinok – prípadne so špeciálnym alebo generálnym preventívnym charakterom –, ale zároveň by mala byť dodržaná aj všeobecná zásada proporcionality (pozri v iných oblastiach práva Únie napríklad rozsudok Súdneho dvora z 15. apríla 2021, Braathens Regional Aviation, C-30/19, EU:C:2021:269, bod 38, a rozsudok Súdneho dvora z 25. apríla 2013, Asociația ACCEPT, C-81/12, EU:C:2013:275, bod 63).
- 39 Okrem spomínanej zásady efektivity by sa pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy mohla okrem iného zohľadniť aj zásada ekvivalencie. V tejto súvislosti senát vychádza z toho, že článok 82 nariadenia 2016/679 neobsahuje odkaz na právo členských štátov Európskej únie a musí sa vykladať autonómne a jednotne v celej Únii. Napriek tomu by sa vzhľadom na možnú rozdielnú výšku odškodnenia v praxi členských štátov v porovnateľných prípadoch mohli pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy zohľadniť aspekty ekvivalencie (pozri v tejto súvislosti aj o právomoci členských štátov určiť primerané kritériá zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcom porušením práva Únie, okrem iného rozsudok Súdneho dvora z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, EU:C:1996:79, bod 67, a rozsudok Súdneho dvora z 19. novembra 1991, Francovich a i., C-6/90 a C-9/90, EU:C:1991:428, bod 42 a nasl.)

7. O šiestej otázke

- 40 Šiestou prejudiciálnou otázkou, ktorá zodpovedá piatej prejudiciálnej otázke senátu vo veci C-667/21 (bod 38 a nasl.), by senát chcel zistiť, či je miera zavinenia prevádzkovateľa (alebo sprostredkovateľa) relevantná pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, ktorá má byť nahradená na základe článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679. V tejto súvislosti je najmä otázne, či možno zohľadniť v prospech prevádzkovateľa (alebo sprostredkovateľa) neexistujúce alebo menej závažné pochybenie na jeho strane.
- 41 Pre senát sa táto otázka vynára najmä v kontexte nemeckého občianskeho práva, v ktorom existujú nielen pravidlá objektívnej zodpovednosti, ale aj pravidlá zodpovednosti v závislosti od zavinenia, pričom zavinenie sa vo vnútroštátnom všeobecnom záväzkovom práve označuje ako „Vertretenmüssen“ [zodpovednosť za vzniknutú škodu]. V tejto súvislosti sa v § 276 ods. 1 prvá veta Bürgerliches Gesetzbuch (nemecký občiansky zákonník, „BGB“) stanovuje, že dlžník vo všeobecnosti zodpovedá za úmysel a nedbanlivosť, ak nie je stanovená vyššia alebo nižšia miera zodpovednosti. Ak by sa podobné pravidlo malo uplatniť na článok 82 ods. 1 nariadenia 2016/679, zodpovednosť by sa musela zakladať na niečom dodatočnom k samotnému porušeniu nariadenia 2016/679, a to na

subjektívnom zavinení v dôsledku úmyslu alebo nedbanlivosti. Senát však vychádza z toho, že zodpovednosť prevádzkovateľa (alebo sprostredkovateľa) podľa článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679 nie je závislá od zavinenia, t. j. toto ustanovenie nijako nepodmieňuje zodpovednosť pôvodcu porušenia existenciou alebo preukázaním zavinenia (pozri v iných oblastiach práva Únie napríklad rozsudok Súdneho dvora z 22. apríla 1997, Draehmpaehl, C-180/95, EU:C:1997:208, bod 17, a rozsudok Súdneho dvora z 8. novembra 1990, Dekker, C-177/88, EU:C:1990:383, bod 22). Ako bolo uvedené v bode 34, senát vychádza z toho, že už samotné porušenie nariadenia 2016/679 postačuje na uplatnenie nároku podľa článku 82 ods. 1 nariadenia 2016/679.

- 42 Senát sa napokon domnieva, že z článku 82 ods. 3 nariadenia 2016/679 v tomto ohľade nevyplýva nič iné. Podľa názoru senátu sa v ňom obsiahnuté ustanovenie, podľa ktorého oslobodenie od zodpovednosti vzniká, ak sa preukáže, že osoba nezodpovedá za okolnosť, ktorá spôsobila škodu, netýka zavinenia v zmysle „Vertretenmüssen“. Článok 82 ods. 3 nariadenia 2016/679 sa skôr týka len otázky „účasti“ (v zmysle: „zúčastnil sa“ alebo „nezúčastnil sa“) - napríklad v kontextoch spracovania údajov s viacerými potenciálnymi účastníkmi, ktoré sú zvonku ťažko pochopiteľné – alebo otázky autorstva v zmysle príčinnej súvislosti. Tú poslednú uvedenú okolnosť možno predpokladať napríklad vtedy, ak okolnosť, ktorá vedie k vzniku zodpovednosti, vychádza z neoprávneného prístupu tretej strany, ktorý sa podaril napriek všetkým potrebným bezpečnostným opatreniam.